

بویوک مجله

نومرو
۵

پنجشنبه کونلری چیقار ادبی و علمی مجموعه در

اداره خانه سی : جفال اوغلنده اجتهاد اونده

نومرو : ۱

[[مدیر و امتیاز صاحبی م . زکریا

سزسی

۱۰ غروشددر

حكايه لری كلوب كچمش حكومت آدملرنيك
بركتابه سنبه بكنر: كي مي سنده ايلرك اوليامنقه لری
قدر صاف فضيلت لری، كي مي سنده فنالرك تکراری
دله کران کلن شنيخ ترجمه حالری اوقونور .
اسن روزگار دالرده سس چيقاردیني کي،
حكومتك سوله ديكي سوزوجلسلرك ياپديني ايش
آناطولنيك يوركنده ايز برافيور .

فقط بركون كلدي، كه خلقك آخرنده
اسم قالمز اولدي، يوركلرده خبردها و بددعاك
منبي فورودي . كندی حالنده، شن و راحت
كويلر، نمل طوپراغي چوكن آغیر ستونلر
کي، يواش يواش، گوندن كونه سونوب
بوزولدير . بودور قانون دوریدی؛ اسكيدن
والي و دفتردار سلامي كتيرن تحصيلدارلر،
شيمدی، و بر كوقانونلرنيك تاريخ و نوهروسندن
بحث ايتمكه باشلامشیدی . اي، فنا هرشيك
كلديكي منبم، دولت ديني هييتلي، اسرارانكيز
برعالمدي، والهدن كليور كيدي . چونكه
اناطولیده كويلولر دولته بر اخرت قوقوسي
حسن ايدرلر، قانونندن بر آيت قوقوسي آلدیلر .
بش سنبه وطنك ايجنده و اطرافنده دولا شدم؛

هربرده مجرم قانونلرك اوست اوسته بيغديني
شهر، قصبه كوي و انسان انقاضنه راست كلدم .
اك صوكر فنانق، طشره مملكتلرني؛
بر آغري كي درندن سارصدي . كويلولر وقت
كچدكه دولت اسمك عقلي و سيكرلری اووشد بران
سحرني دو بامغه باشلاديلر، دولتي، فناقاضي
کي، كوكل قيران ضبطيه كي، عمارت سوندورن
والي كي مجوه قوبولدير . حرب سنبه لری،
وطنك انكین حدودلری اره سنده سيم سياه بر
حبسه بكنرهن شو طوپراق، اك مقدس اعتقاد
لرنبه قارشي اكراه، يابانچليق و اوزافلق دويان
برنسلك انقاضيله مسكوندي . كون نهايت بولديني
وقت ضيا نصل بيترسه، بو اكسوز يوركلرده
محبت اوله سوندي .

نرم قانونلرمن فناق ياپدي، فناي او نو تدير .
دي، تولدبردي، قاتلي صافلادی، چالده،
خرسزي خلقك الندن و دبندن اوزاق طوتدي .
او آدملركه كيف آرزولری اوغرنده انجق
برقاچ سفيلى آدمي قوللاندير، مملكتنده، هوسلرينه
قانون عنواني و بردكدن صوكره عدالتي استخدام
استديلر؛ توقيفخانه، محكمه لر، ضبطيه لر،
سلاحی و سلاحسز بتون دولت قوتلری اصرلرينه
آماده اولدی . عيني آدم سوز سوله ديكي وقت
علي العاده بر انسان قوتنده ايكن، بوس وزي
قانون چرچيوه سنبه نويدقدن صوكره دولت
قدر قوتلي و حاكم اولدی . باشقه مملكتلرده
قانون كم بيلير نهديمكدرك؛ بزده بوكله يه
ماسكهوه «صورت حق» دنه بيلير . اكر
آناطولني، برقاچ انسانك خراب ايدمه يه چكي قدر
خراب كورديكزه حيرت ايتميكيز، اسكيدن
بللرنده بر بصيلط قيلم طاشيانلر، بوكون،
وبا كي، كوزه كوروغز، حسن ايديلز، سحر باز

آلمان رومانترنيك . جرمن منقبه لرنبه قوشا .
مه سي لازم كليردي . تورك رومانترني حقنده
ياقنده نمر اتمك اميدنده اولديم مقاله لرمده بو
جهتلردن اوزون اوزون بحث اتمك نيتندم .
«ريبو» نك عصری ادبيات حقنده داها
زياده - ملي دستاندن مجرم اولان - فرانسز
ادبيات نظر اعتباره آلاق ايلری سوردیكي
مطالعهلر، «فردوسی»، «لوزو» و آلمان
رومانترني كي اوچ ييقيلماز دليل قارشيسنده
هيچ مدافعه ايديله من؛ «مؤخر عصرلرده كي
حيات شرائطي ايجنده ملي آپوه تشك ايدمه من»
ادعاسي نه قدر دوغرو ايسه، «آپوه عصری
دكلدر، بناء عليه بوندن صوكره تورك آپوه سي
يازيلاز» نتيجه سي ده اقدر ياكليشدر . اساساً
بودوغرو اولسه يدي، بزده كي ملي ادبيات جرياني چوق
جانسز، قوتسز برشي اولاجقدي؛ بركت
و برسين كه «فردوسی» ايله «لوزو» و آلمان
رومانترني الهی برر تسلي كي قارشيمزده
دوربيور . . .

كويلى زاده محمد فؤاد

ايكي قلبه

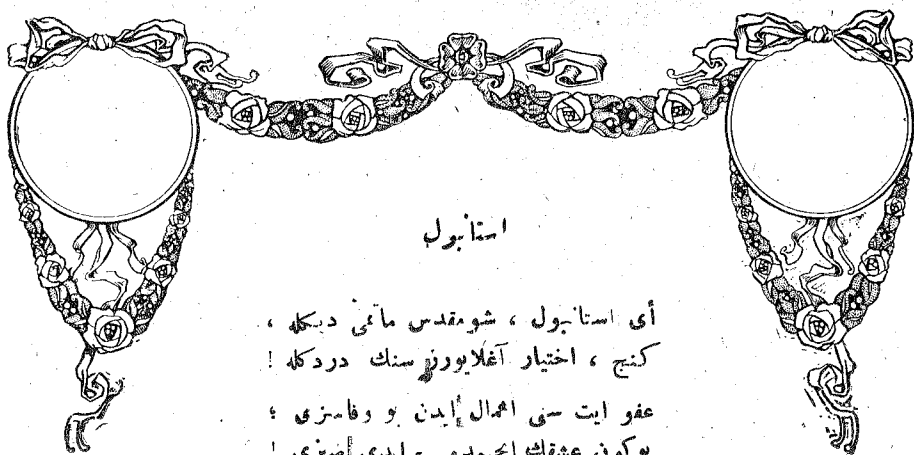
بوسر لوحه ايله «قانوني» و «غيرقانوني»
قليشه لرني صراد ايدبورم . بزم مملكتنده سر
كذشتلری بوقدر كولونج نهكله، نده انسان
وار . كچنلرده عدليه دن، ديوان حربدن،
موفولردن بحث ايدن بردوسم .
— اولاشو دستور جلدلرني محكمه يه
و برملي بر، ديمشدي .

بوسوزك بلاغتني كيت كيده دها اي حس
ايدبورم . شويوطني، برچوق سيلبر آراسنده برده
فنانق يابه ييلن قانون و ايلك يابه ييلن قانونسزلق خراب
ايتدي؛ چوق دفعه قانون فناق يابان بر آدمك
اسمني كيزله بن برصراي برده، و قانونسزلق ايلكي
پادشاهك امضاسي قارشيسنده باقمه جسات ايدن
برصردلك اثری اولدی .

اناطول قصبه لرنبه اوغرايانلر . خلق
حكايه لرنبه بر طاقم اونوتولش ويا طاننامش
انسان اسملرينه راست كلشدر . بو حكايه لر
يا انصافسز قاضيلره بدعا ايدن بر مجوه،
يا اخلاق و علمي ديبلرله دستار اولمش و ايلره
خيردها ايدن نرم دميده در . اوزاقدن برطاش
قدر حسنز، براسير كي سرفكون كوروس
خلق، اولكده ولف جامع و خيرات چشمه
براقنلره اوجاق سوندورن و كوكل قيرانلری
بربرندن نه كوزل آيبربيور . طشره ده اهالي

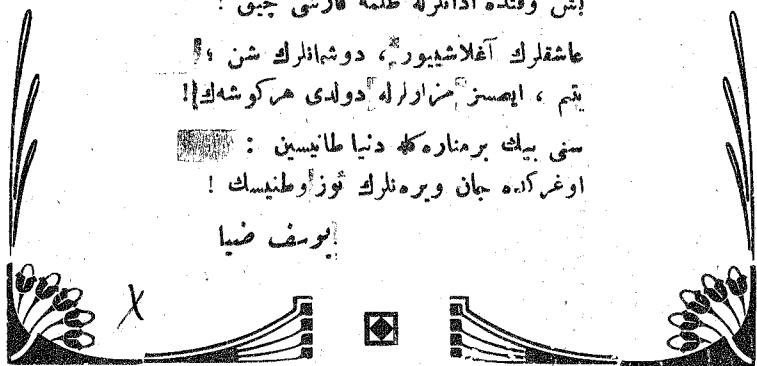
وجود بولاجق برشي دكلدر؛ لاكن بردفصه
احوال و شرائط دائره سنده تشك ايدن
«ملي آپوه»، پارچه لرني طولابوب تركيب ايتك
دائما قابلدرك . «والمقي» نك، «اوميروس» ك
وفتيله يامش اولديني بو حركتي، غزنويلر دورنده
«فردوسی» و كچن عصرده ده «لوزو» ياپدي .
شهنامه نك فاصل وجوده كلديكي مستشرق
«مول» بزه اوزون اوزون آكلتيور .
«لوزو» نك «قاله والا» يي فاصل طولابولديني ده
بيلوروز . بولری براز دوشونورسه كه «آپوه»
عصری برنوع دكلدر، بناء عليه بوندن صوكره
يازيلاز «ديك دوغرو اولمايديني درحال
آكلارز . بو خصوصه ديكر برقوتلي دليل ده آلمان
«رومانترني» بدر «بيله لوفن» و داها بو كامائل اسكي
جرمن منقبه لرنيك ياكز ادبياتده دكل، موسيقده،
رسمده بيله نه بووك بر تأثير ياپديني، و آلمان
رومانترنيك بو «غير عصری» طن ايديلن
موضوعلره فاصل دولديني دوشونولورسه، «آپوه»
نك عصری اولمايديني حقنده كي ادعاه تماميله سقوط
ايدر . بولری بووك بر ذوق و علاقه يله قوللانان
آلمان رومانتيكلری و او دور آلمانلری، البته اونلره
اشناه جق قدر ابتدائي، صاف دكليردي . «ريبو»
نك ادعاسي دوغرو در . مؤخر عصرلرده «ملي
آپوه» تشك ايدمه من؛ فقط بردفصه تشك ايتمش
اولان «آپوه» اك يكي، اك عصری صنعتكارلر
طرفندن موفتيله قوللانيله بيلير؛ يا خود هنوز
طولابامشسه «لوزو» نك ويا «فردوسی» نك
يا ياپي كي طولابيله بيلير . «فردوسی» نك
زمانی ده ميتولوژنيك دوغديني دورلردن چوق،
يك چوق اوزاقدی؛ لاكن او، بووك بر صنعتكار
تحصيله، علي العاده قصيده جيلر آراسنده ملي دستاني
ياشاندی بوقسه «عمود غزوي» دورنيك محيطي،
«ريبو» نك آپوه نك تولدی ايجون كوستردیكي
شرائطي هيچ حائز دكلدی .

جانب بك آپوه يله «بوثم آپيك» ي يعني
دستاني شعرلری بربرندن آيبراق وايكنجيسنك
دائما يازيله بيله چكني سويلور و مثال اولارق
«حسنك غزاسي» ني كوستريور . نجه «حسنك
غزاسي» آپيك اولقدن تماميله اوزاق علي العاده
بر حكا، در؛ بناء عليه بو چوق فنا انتخاب
ايدلش مثالي بر طرفه برافلم اوله طن ايدبورم كه
بر صنعتكار طرفندن يازيلش اولان هر «آپوه»،
مثلا «شهنامه» بر «بوثم آپيك» در؛ لاكن هر
«آپيك» نك «مطلقا خلقك معشری بر محصول اولان
«آپوه» صايلاماز . بركون علمي تدقيقات نتيجه سنده
تورك آپوه سي ميدانه چيق اربلاجق اولورسه . كه
بوكا قطعي صورتده اميم - «فردوسی» قدرنده
و حراجنده بر شاعر يك اعلا ر «تورك شهنامه سي»
وجوده كتيره بيلير و هيچ كيه . نك اوكا «عصری
دكل» ديمكه حق اولماز . فاصل كه «فردوسی» يه
و «لوزو» يه ده بيله بر اعتراض توجه ايديله من
اكر جانب بكك ادعاسي دوغرو اولسه يدي،

استانبول

أى استانبول ، شومقدس مائى دىكله ،
كنج ، اختيار آغلايوزنى سنك دردكله !
عفو ايت سنى اجمال ايدن بو وفامزى ؛
بوكون عشقك ايجيمده برابدى صبرى !
ايسته خيال اويقوسندن ارتقى اوياندم ،
پالكر سنك حسرتكله ، عشقكله ياندم !
بز قوتك مغلوبى بزم ، آلمز اجيق ؛
بش وقتنده اذالركه ظلمه قارشى جيق !
عاشقرك آغلاشيورم ، دوشانرك شن ؛
يتم ، ايصمى خزانركه دولدى هر كوشه !
سنى بيك برمناره كه دنيا طائيسين :
اوغر كده جان وبره نرك ئوز وطنيسك !
يوسف ضيا

برسلاحك قبضه سنى الاربته كپيرديلر . قليج بر
جرم كى نظره چاريدىنى حالده ، بويكى سلاحي
طوتان اللر ، دعا ايدن اللر قدر امنيتلى وبوشدى .
بوراده شو ارمى ايشنى آچق ايسته خردم ،
بنقباحتى وجزاى ، تسكيلى وعصيانى يرلى برنده
كورديكم ايچون شيميدى لهده ، عليهه يازى
يازانلرك فكرنده دكل . قفقاس جبهه سنك آرنه .
سنده اختلال چيقاران چته ارمىلىرندن نه قدر
ايكره نيورسهم ، چته جزاسنى ملت جزاسى حالته
قويان بعضى حكومت آلمرنيك قورقوج خفتندده
او قدر اوركوبوردم . قوماندان اولسه يدم ، سپر
لرمك آرقه سنده بكا خيانت ايدن خلقى برلرنده
براقازدم ، فقط ، ارضرومده زيان اويرن
چاعتدن انقرمده اوج آلمقى ده ايسته خردم .

١٢٢٢ سنه سنده برقاچ آى حبلده قالمشدى ؛
اوزمانلر بوشهر ، شرقى اناتولىدن سوريه جولارينه ،
شرقى اناتولىدن عراق جولارينه كيدن هجرت
قافله لرنك برلشدىكى مر كز دى . بر حزر بران اقشامى
حلك ايليقي مهله لرندن كجوب سبيل طرفلرينه
كرمكه كيتدم . او كه قيريق دو كوك ، يورغون ،
درمانسز بر مهاجر كاورانى چيقدى ؛ باشلرنده
ناموسلى ، مطيع بر يوز باشى واردى . آزالرندن
كچركن سبيلك حوضندن مو طاشيان سكر اون
ياشلرنده بر قيز چوجنى كوردم ؛ طاش اوسته
اوطورمش بر اختيار ، قيرك ييرتيلمىش چييلاقى
آياقلىر نه باقهرق :

— آه چوجم ، سن يالين آياق كره جك
اولاديدك ؟ ديدى .

بوسوزله بردن بره وقتيله بو قيرك نه راحت ،
انتظاملى ايش وقازانچ صاحى بر عائله نك ياروسى
اولدينى دوشونوب ايچمك صيرلادىنى دويدم .
صو كرا ژاندرمه يوز باشيسيله كروشدك :
— بولرى نره دن كتيرورسكر ؟
— انقرمدهن .

— نه اوزون سياحت ! كم بيلير نه قدر
صيقينق چكديلر ، هيچ اولان اولدينى ؟
— خاير هيچ كيمسه به تعرض ايتدردم .
— هجرت امرينى كيمدن آلدېكر ؟
— كيمدىنى ؟ اسر نه ديمك ؟ قانون وار .
اردو ، قول اردو ومستقل فرقه قواند .
انلر نه تهلكه حسن ايتدكارى زمان ايتدكارى
قدر انسانى ايتدكارى بره كوندرك حقى و برن
قانون خاطر مه كلدى ؛ بو هجرت طبيعى بر شيدى ،
فقط قانونيدى !

يئنى بر تعليمنامه قدر دار ، فقط قلى اى
اولان يوزباشى علاوه ايتدى :

— بزم قافله نه اى . الدينم كى تسليم
ايده جكم . بعضيلرى خسته لرى يورودوب يوله
قالر نه سبب اولوبورلر . دون شوسه اوستنده
برقادينى نعى كوردك .

— بودهى قانونى ؟ ديدم .
كولونج بر صغوتله ؛

اوزون مدت قوناقلاوب نهايت جرابلس اوستندن
بغداده كيشمىلر . دونوشده بو قوناق برندن كيشيدك ؛
هيچ اونو تمام ، قيشك صوك كونلريدى . قار
وصوغوله قاوورولمش طوبراغك شوراسنده
بوواسنده ، قاز ، پشيل اوت كومه لرى كورو .
نيوردى ؛ اوزانندن طوبراغى بر بهار تازلاسى
ظن ايتدبره جك قدر چوق اولان بو كومه لرك
هر رى آلتنده اوچمىر قونوك تولدبرديكى بر
زواللى كويلو مدفوندى .
قانون ارتق تذكرو ، تحريرات ، تعمير قدر
قولاي ، بسيط وساده برشى اولدى . اقشام
اوستى عقلنه كلن بر فكري صاحلين آووج قدر
بركاغد اوستنه كچون برضايط ، ياخود كيف
ونشته صاحى بر مأمور بوالى عصرلق دولتك
بوتون تشكيلاى ، بوتون عدالت واجرا قوتلر
كيمسه به كورونه به رك وهيچ سز بله به رك استخدا
ايده بيلير . اونده اسر وهك بر خدمتچيسى
اولمايانلر ، عادى بر نوطه بكره بن ايكي اوج سطر
يازىلرله كونشك برقاچ دفعه دوغوب باتدينى
فوجيه بر ملكت اوزرنده شهرلرى وكويلرى ،
مسكنلرى وانسانلرى حر كته كتيبرلر ، طوبراغك
يوركندن برزلوله كچيرلر . وبر بولچينك راحتى
بوزان بر آدم قدر مشول دكلدرلر .
كانك واضع قانون اولدينى ملكتنده قانونى
صفتنك فضيلت ايچين معيار اولمى تحفدر .

فالخ رفقى

— بووه . ايسته بو قونوسز ، همده ، ياپانلرى
آصارم ، ديدى .
او كده كى دارمه داغنيق قافله نك آرقه .
سنده مجرم قونوك قانلى برشى كى قيزاردىنى
كوردم . عراق باديه لرنه دوغرو بيكرجه
اركك وقادى بوله چيقاران ، محترم بر واضع
قانوندى ، بو بيكرجه اساندى برنى تولدبروب
زحمتدن قورتاران اسمى بللى بر جايدى .

باشقه بر وقت طوروسلردن استانبوله
كليوردم ؛ بوله يكي طويلاغش قرعه نفر لرنه
راست كادم . بولر چوجوق دبنه جك قدر
كنج ، خسته دبنه جك قدر جيليزدى ؛ اكر
اناتولى به دوغرو كيتسه بديلر علتلى اولدقلى
ايچين اسقبال ايدىلر ، ظن ايده جكم . هوا
قيشيدى ، آياقلىر نه هوسوز كوى چاريقرى
طاشيان ، ارقه لرنه پالطولرى اولمايان بوجيلز
چوجقلىرك صوغوقدن فصل تيره دكلر نى حالا
اونو تامبورم . بوسفيل سورو به ويره جك اثواب ،
كيدر به جك قوندوره ، ييديره جك غذا بولادن ،
اوللرى فقير قولبه لرندن بولره آتان قوت نه ايدى ؟
بر ناحيه مديرى ؟ برضايطى ؟ بر پاشامى ؟ خاير .
سفر برلك قانونلرندن بر يكيكى كه آلتنده بتون
وكلاذك ، پادشاهك امضاسى وار ، بله
ارقه سنده مجلس مبعوثانه اعياك بر رجه قدر
دليللى اسباب موجه لايحه لرى ، شوراي دولتك
بركتاب قدر قالىن بر تصويب مضبوطه سى بيله
وار . بو قرعه نفر لرى طوبراق قلعه اطرافنده